

של ארון תשעה טפחים, והכפורת שבאה הקבלה לרז"ל שפירשו עוביו טפח מגזירה שוה של פני פני, היה משלימו לעשר, (לדעתי זה רמז לארון שעשה שלמה שהיה עשר אמות לחד מ"ד, וכמו שכתבתי לקמן בפ"ד מ"ז בד"ה בית קדשי הקדשים ה'), וכן מצינו מספר עשרה רמז בשלחן גם כן, כי גם בו הזכיר הכתוב ואמה וחצי קומתו, והיה תשעה טפחים, ומסגרת טופח היה משלימו לעשרה (לפירוש אחד ברש"י ז"ל בפרשת תרומה) (וזה גם כן רמז לעשר שלחנות שעשה שלמה בבית המקדש וכמש"ל בפ"ד מ"ז), וכן במנורה כתיב (פסוק ל"א) תיעשה המנורה ביו"ד, ולכך עשה שלמה עשרה מנורות (מלכים א' ז' מ"ט), שאין הכוונה שתצוה התורה מנורה אחת ושיבא שלמה ויעשה מהם עשרה וכן עשר שלחנות ועשרה כיורים ונמצא עובר על כל תוסיף, אבל הקב"ה מודיע למשה בהר כי כשיבנה בית המקדש יעשו עשרה, והיו הדברים קבלה בידם עד שהגיע בנין בית המקדש, ועשה שלמה כאשר היתה קבלה בידם, עכ"ל רבינו בחיי ז"ל:

ובתום ישנים ביומא (דף ל"א) [כ"א] (ע"ב) בד"ה בפיוט כתבו וזה לשונו ועודף אחרון כבוד לראשון וכו' ותימה וכו', ועוד כי יש לו להיות שם חדרים רמ"ח כנגד איברים שבאדם כמו שפייט שם וכו' (פייט הלז אינו נמצא בפיוטים שלנו לכן כתבתי מה שכתבתי על פי השקפה ראשונה לפי שלא ראיתי כולו, אבל לפי האמת כוונתו כמו שכתבתי לקמן) עכ"ל, **ולדעתי רמ"ח חדרים האלו רמוזים גם כן במלאכת המשכן**, דז"ל הילקוט חדש בערך בית המקדש סימן קל"ב, **במשכן היה ק' לולאות וק' קרסים ומ"ח קרשים והם מנין רמ"ח, וכן רמ"ח צוים במלאכת המשכן**, וזהו שנאמר

וימת יהושע, ולחד מ"ד במדרש כל מקום שנאמר אחרי סמוך, וכן נמי דוד מסרה לשלמה סמוך למיתתו, דהא על פי חשבון סוף י"ג שנים האמורים באגדת בראשית נמצא שכלים סמוך למיתתו, וגם פסוק ויקם המלך דוד מיירי גם כן סמוך למיתתו, דשם באותו קפיטל הזכיר דנבחר שלמה למלכות, וזה ודאי היה סמוך למיתתו*.

ועוד דהא הזכיר שם מחלוקת כהנים ולוים וזה היה גם כן סמוך למיתתו, הלא דבר הוא, דודאי כל דברי התורה אשר מסר משה ליהושע ויהושע לזקנים לא היה דוקא סמוך למיתתו, אלא במשך כל ימי חייהם. ורק ענין המגילה הזאת בלבד שמרו בלבכם כל ימי חייהם מבלי הודיע אותה לזולת, אך כשהגיע סמוך למיתתם אזי הוכרחו לגלות ולהודיע להעומד במקומו, והוא משום גודל יקרת הסוד הזה הוא סוד מגילת המקדש אשר טמנו אותה בתוכם מבלי לגלותה לעין כל, וכעין דמצינו בזוהר הקדוש באידרא זוטא קדישא דאמר שם רבי שמעון דהסודות אלו של האידרא היו צפונים בלבו כל ימי חייו עד הגיע הסתלקותו, ואזי גילה אותם שלא יאמרו דבגריעות נסתלק מן העולם, והכא נמי כן הוא שמרו ונצרו אותם בלביהם עד עת מותם מגודל יקרת הסוד הזה, אכן בעת הסתלקותם מן העולם בעל כרחם הוכרחו לגלותם להעומד תחתיהם במקומם כדי שתשאר הקבלה הזאת לשיגיע עד שלמה בונה המקדש:

וכל המגילה הזאת מראשה ועד סופה רמוזה היא **במלאכת המשכן** (עיין ברש"י ז"ל בדברי הימים א' כ"ח י"ט), וזה לשונו הבחיי ז"ל בפרשת תרומה (כ"ה י') דף פ' נמצא קומתו

פנות העזרה

***חיינו** אחר שמשח לשלמה במחלוקתו של אדוניה, דאין לומר דקודם לזה היה, דכיון דהמאמר הזה היה בהקהל כל שרי ישראל כדכתיב שם בריש הקפיטל, לא יתכן לומר דאח"כ יעזרו העוזרים לאדוניה ולמרות דברי דוד, עיין שם קפיטל כ"ט ברש"י ז"ל פסוק כ"ב, ועוד דהא וכו':

ככל אשר אני מראה אותך, רצה לומר כמו שיש לך רמ"ח איברים, כן תעשה המשכן וכן יש רמ"ח מצוות עשה, וזה וכן תעשו, עכ"ל. וכבר ידוע מה שאמרו חז"ל (סנהדרין ט"ז ע"א) דמה שכתוב וכן תעשו רומז למלאכת בית עולמים, אם כן כוונת הכתוב הוא כן, כמו שיש לך רמ"ח איברים כן תעשה רמ"ח חדרים בבית עולמים. (אחר כותבי זה פירש לי גדול אחד דמה שכתוב בתוספות ישנים הנ"ל חדרים אין הכוונה על חדרי בית המקדש אלא על חדרי החרוז שבפייט, וכן משמע מתירוצו של ר"ת שם דהגיה והוסיף שני חדרים היינו שני חרוזים, ועל ידי זה מיושב גם קושיא שניה של התוספות ישנים הנ"ל, אם כן כל הנ"ל אינו):

הנה כבר נתבאר למעלה מן גודל חשקו של דוד המלך ע"ה בענין בנין בית המקדש, אמנם אף לזאת הש"י מנע ממנו לבלתי יבנו הוא בעצמו מכמה טעמים, וזה לשון הילקוט חדש בערך דוד סימן קי"א, האתה תבנה לי הבית כי דמים שפכת (דהיי"א כ"ב ח'), באותה שעה נתיירא דוד, אמר לו הקב"ה כי הם לפני כצבי וכאיל, לכך נאמר ארצה, ואין ארצה אלא צבי ואיל, שנאמר (דברים י"ב ט"ז) על הארץ תשפכנו כמים, (דברים אלו איתא בפסיקתא רבתי פיסקא ב' דף ג' ואולי ממנו העתיק ילקוט חדש הדברים ושם קצת בשינוי לשון. וזה לשון הביאור, ארצה לפני לפי דרש זה אפשר דדרש ארצה לשון רצון שהם מרוצים לפני כקרבנות בהן לפני ה', עכ"ל אות ט"ו) דבר אחר חייך הם לפני כקרבנות וזהו לפני, ואין לפני אלא קרבן דכתיב (ויקרא א' ה') ושחט את בן הבקר לפני ה', אמר לו ואם כן למה אין אני בונה בית המקדש, א"ל שאם אתה בונה הוא קיים ואינו חרב, א"ל והרי טוב כן, א"ל הקב"ה גלוי וצפוי לפני שהם עתידים לחטוא ואני מפיג את חמתי בבית המקדש ומחריבו והן ניצולין, שכן כתיב (איכה ב' ד') באהל בת ציון שפך כאש חמתו, אמר לו הקב"ה הואיל וחשבת לבנותו אני קוראו

על שמך וכו' עכ"ל. ורצה לומר שרמז לו יתברך באומרו כי דמים רבים שפכת שאם יבנו חז"ו ישפכו דמים רבים בישראל, ורמז נמי שאם הוא לא יבנו רק שלמה אזי חמתו של הקב"ה שעל ישראל ישפך על בית המקדש היינו אוהל בת ציון:

ובערך דוד סימן מ"ח הביא שם הילקוט חדש בשם מדרש הנעלם שאם היה דוד חי מאה שנה היה מתקן את הקדושה תיקון חדש לעולם ולא היה בית המקדש חרב עכ"ל, ורצה לומר דאז היה התיקון שלם שלא היו חוטאין כלל, ואם כן אזי היה הקב"ה מרשהו לבנות בית המקדש, אבל עתה שלא היה לו עדיין מאה שנה לא הרשהו לבנותו, כיון שלא נעשה עדיין התיקון לגמרי (אבל שכרו לא קפח בזה וניתן לו השכר שיקרא המקדש על שמו, וכן איתא נמי כעין זה בפסיקתא רבתי פיסקא ב' דף ג'). ובגמרא במסכת סוטה דף ט' ע"א דרשו גם כן על פסוק (תהלים ל"ג א') נאווה תהלה נוה תהלה שלא שלטו אויבים במעשה משה ודוד ע"ה, ולכן טבעו בארץ שערי בית המקדש, וכן כתב רש"י ז"ל בקינות על שם חז"ל:

ובילקוט חדש בערך חורבן מביא דברי הזוהר הקדוש בפרשת פקודי דף ר"מ ע"ב שכל האבנים ויסודי ירושלים ויסודי בית המקדש לא נשרף ולא נחרב ולא נאבד אחד מהם אלא גגזו, וכשישוב הקב"ה ויקים את ירושלים על מקומו, אותן האבנים הראשונים ישובו למקומן וכל הבנין יעמוד כבראשונה (בתחלה נקט רק אבני יסודות ואחר כך מסיים כל הבנין, ועיין בזוהר הקדוש הנ"ל גם כן נקט בתחלה רק היסודות ואחר כך נקט גם שארי בנין וצ"ע) עכ"ל. ולדעתי נראה שהוא גם כן מטעם הנ"ל, והוא לפי שהיסודות היו גם כן מעשה דוד, שכן איתא במדרש חזית שדוד בנה היסודות, ולפיכך לא שלטו שונאים במעשה ידיו, והכתוב באיכה לא הזכיר רק השערים לפי שעל ידי טביעת השערים נכבשה